UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Rozwój terytorialny

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów
Gospodarka przestrzenna

Specjalność
-

Jednostka organizacyjna
Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej

Poziom studiów
studia inżynierskie pierwszego stopnia

Forma studiów
studia stacjonarne

Profil studiów
profil ogólnoakademicki

Cykl dydaktyczny
2025/26

Kod zajęć
25GPTS.32.00622.25

Języki wykładowe
polski

Obligatoryjność
Obowiązkowy

Blok zajęciowy
Przedmioty nieprzypisane

Koordynator zajęć	Bartłomiej Kołsut
Prowadzący zajęcia	Bartłomiej Kołsut, Paweł Churski, Tomasz Kaczmarek

Okres	**Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 2	• Wykład: 45, Egzamin • Laboratorium: 30, Zaliczenie z oceną	7

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z głównych pojęć wykorzystywanych w rozwoju terytorialnym
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu teorii rozwoju regionalnego i lokalnego, a także przestrzennego zróżnicowania i dynamiki zjawisk społeczno-ekonomicznych i ich konsekwencji
C3	Przekazanie wiedzy z zakresu analizy i interpretacji złożoności i zróżnicowania przestrzennego zjawisk oraz procesów społeczno-gospodarczych z wykorzystaniem szczegółowych założeń poznanych koncepcji teoretycznych z zakresu rozwoju lokalnego, regionalnego i metropolitalnego
C4	Przekazanie wiedzy z zakresu zastosowania wyspecjalizowanych metod statystyki opisowej i matematycznej, a także metod analizy przestrzennej zjawisk społeczno-ekonomicznych do diagnozy rozwoju terytorialnego w skali lokalnej, metropolitalnej i regionalnej
C5	Przekazanie wiedzy z zakresu realizowacji badania diagnostyczne prowadzone w skali lokalnej, metropolitalnej i regionalnej
C6	Przekazanie wiedzy z zakresu przygotowania pracy pisemnej i wystąpienia ustnego, w tym prezentacji multimedialnej z zakresu rozwoju terytorialnego
C7	Uświadomienie studentom problemów konieczności stałego doskonalenia i aktualizowania wiedzy związanej z zagadnieniami rozwoju terytorialnego

Wymagania wstępne

Wiedza, umiejętności i kompetencje uzyskane na poziomie szkoły ponadpodstawowej oraz wiedza, umiejętności i kompetencje uzyskane w toku dotychczas (I semestr) zrealizowanego programu nauczania studiów I stopnia na kierunku Gospodarka Przestrzenna.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy – Student/ka:			
W1	potrafi zdefiniować główne pojęcia wykorzystywane w rozwoju terytorialnym	GPT_K3_W01, GPT_K3_W02, GPT_K3_W04, GPT_K3_W07	Egzamin pisemny
W2	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu teorie rozwoju regionalnego i lokalnego, a także przestrzenne zróżnicowanie i dynamikę zjawisk społeczno-ekonomicznych i ich konsekwencje	GPT_K3_W02, GPT_K3_W03, GPT_K3_W04, GPT_K3_W06, GPT_K3_W07	Egzamin pisemny
Umiejętności – Student/ka:			
U1	potrafi analizować i interpretować złożoność i zróżnicowanie przestrzenne zjawisk oraz procesów społeczno-gospodarczych z wykorzystaniem szczegółowych założeń poznanych koncepcji teoretycznych z zakresu rozwoju lokalnego, regionalnego i metropolitalnego	GPT_K3_U01, GPT_K3_U06	Egzamin pisemny, Raport

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	potrafi zastosować wyspecjalizowane metody statystyki opisowej i matematycznej, a także metody analizy przestrzennej zjawisk społeczno-ekonomicznych do diagnozy rozwoju terytorialnego w skali lokalnej, metropolitalnej i regionalnej	GPT_K3_U05, GPT_K3_U07, GPT_K3_U12_inz, GPT_K3_U14_inz	Raport
U3	potrafi organizować i realizować samodzielne i zespołowo badania diagnostyczne prowadzone w skali lokalnej, metropolitalnej i regionalnej	GPT_K3_U10, GPT_K3_U11_inz, GPT_K3_U12_inz, GPT_K3_U13_inz, GPT_K3_U14_inz	Raport
U4	potrafi przygotować prace pisemne i wystąpienia ustne, w tym prezentacje multimedialne z zakresu rozwoju terytorialnego	GPT_K3_U08, GPT_K3_U10	Raport
Kompetencji społecznych – Student/ka:			
K1	jest gotów do stałego doskonalenia i aktualizowania wiedzy związanej z zagadnieniami rozwoju terytorialnego	GPT_K3_K02, GPT_K3_K05	Egzamin pisemny, Raport

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Podstawy terminologiczne w zakresie rozwoju lokalnego	W1	Wykład
2.	Teorie rozwoju lokalnego	W2	Wykład
3.	Czynniki lokalnego rozwoju gospodarczego	W2, U2, U3, U4	Wykład
4.	Podmioty zaangażowane w kreowanie i stymulowanie rozwoju lokalnego	U1, K1	Wykład, Laboratorium
5.	Miejsce badań regionalnych w strukturze badań społeczno-ekonomicznych	W1	Wykład
6.	Koncepcja regionu ekonomicznego i model jego tworzenia.	W1	Wykład
7.	Regionalizacja analityczno-poznawcza, strukturalna i poznawcza – metody i efekty ich zastosowania	U1	Wykład, Laboratorium
8.	Rozwój regionalny i jego czynniki	W2, U4, K1	Wykład
9.	Rozwój regionalny a megatrendy zmian społeczno-gospodarczych	W1	Wykład
10.	Obszary funkcjonalne jako podmiot badania, poznania i działania	W1	Wykład
11.	Podstawy teoretyczne i terminologiczne obszarów funkcjonalnych i typologia obszarów funkcjonalnych	W2	Wykład, Laboratorium
12.	Obszary funkcjonalne w dokumentach programowych: UE, kraju i regionu	W1, K1	Wykład
13.	Miejskie obszary funkcjonalne (organizacja przestrzenna, delimitacja, zarządzanie i planowanie)	W1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
14.	Transgraniczne obszary funkcjonalne (przesłanki, organizacja i funkcjonowanie)	U4	Wykład, Laboratorium
15.	Obszary funkcjonalne – wyzwania dla polityk terytorialnych	U3	Wykład, Laboratorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja
Laboratorium	Metoda ćwiczeniowa, Metoda warsztatowa, Praca w grupach, Rozwiązywanie zadań praktycznych

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia zajęć jest uzyskanie minimum 51% punktów z egzaminu pisemnego. Warunki uzyskania ocen: 51-59% punktów - 3 60-69% punktów - 3,5 70-79% punktów - 4 80-89% punktów - 4,5 90-100% punktów - 5
Laboratorium	Warunkiem zaliczenia zajęć jest uzyskanie minimum 51% punktów z wykonanych prac. Warunki uzyskania ocen: 51-59% punktów - 3 60-69% punktów - 3,5 70-79% punktów - 4 80-89% punktów - 4,5 90-100% punktów - 5

Literatura

Obowiązkowa

1. Kaczmarek T., 2015. Functional Urban Areas as the Focus of Development Policy in Poland. Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna 29. Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej: 9-20.
2. Kaczmarek T., Szmytkowska M., 2020 Problematyka miejskich obszarów funkcjonalnych (metropolitalnych) w badaniach polskich geografów społeczno-ekonomicznych. Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna 47/2019: 9-19
3. Parysek, J. J. (1997). Podstawy gospodarki lokalnej. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
4. Chojnicki Z. 1999. Podstawy metodologiczne i teoretyczne geografii. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań - s. 332-350
5. Churski P., Herodowicz T., Konecka-Szydłowska B., Perdał R., 2020. Teoretyczny i praktyczny wymiar polityki rozwoju zorientowanej terytorialnie. Studia KPZK PAN. Cykl monografii. Tom 9/201.Warszawa. s. 39-100.

Dodatkowa

1. Brzeski C., Smith J., 2020, Four Scenarios for the Global Economy after Covid-19. ING Economic and Financial Analysis, [https://think.ing.com/articles/four-scenarios-for-the-global-economy-after-covid-19/].
2. Chojnicki Z. 1999. Podstawy metodologiczne i teoretyczne geografii. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań.
3. European Commission 2021, EU Regional and Urban Development, Regional Policy, [https://ec.europa.eu/regional_policy/en/2021_2027/].
4. Malizia, E., Feser, E. J., Renski, H., & Drucker, J. (2020). Understanding local economic development. Routledge.
5. Blakely, E. J., & Leigh, N. G. (2016). Planning local economic development. Sage.
6. Śleszyński P., 2012. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych stolic województw. MRR, Warszawa.
7. Pike, A., Rodríguez-Pose, A., & Tomaney, J. (2016). Local and regional development. Routledge.
8. Parysek, J. J. (2018). Rozwój społeczno-gospodarczy oraz czynniki i uwarunkowania rozwoju. Studia KPZK.
9. Kołsut B., (red.), 2018. Czynniki i kierunki rozwoju gminy Powidz. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
10. Churski, P., & Kołsut, B. (2017). Potencjał rozwojowy gminy Powidz w okresie postępującej endogenizacji procesów rozwoju. Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna, (40), 35-52.
11. Churski P., Herodowicz T., Konecka-Szydłowska B. Perdał R., 2018. Redefinicja czynników rozwoju regionalnego w świetle megatrendów społeczno-gospodarczych. Studia Regionalne i Lokalne. 3(73)/2018. EUROREG. Uniwersytet Warszawski. Warszawa. s. 70-98.
12. Mikuła Ł., 2019. Zarządzanie rozwojem przestrzennym obszarów metropolitalnych w świetle koncepcji miękkich przestrzeni planowania. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
13. Kaczmarek T., 2018. Soft planning for soft spaces. Concept of Poznań metropolitan area development - A case study. Miscellanea GeoGraphica. Regional Studies on Development Vol. 22, No. 4.
14. Gorzelak G., 2009. Fakty i mity rozwoju regionalnego. Studia Regionalne i Lokalne 2(36). Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych. Uniwersytet Warszawski. Wydawnictwo Scholar. Warszawa. s. 5-27.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Wykład	45
Laboratorium	30
Czytanie wskazanej literatury	40
Przygotowanie raportu	60
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 175
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 7

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GPT_K3_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałego doskonalenia i aktualizowania wiedzy związanej z zagadnieniami gospodarki przestrzennej oraz działania w sposób przedsiębiorczy
GPT_K3_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wypełniania zobowiązań społecznych, poprzez własne działania oraz współorganizowanie działań w grupie na rzecz środowiska społecznego
GPT_K3_U01	Absolwent/ka potrafi analizować i interpretować złożoność i zróżnicowanie przestrzenne zjawisk oraz procesów społeczno-gospodarczych z wykorzystaniem szczegółowych założeń poznanych koncepcji teoretycznych z zakresu gospodarki przestrzennej oraz powiązanych z nią dyscyplin
GPT_K3_U05	Absolwent/ka potrafi wykorzystać zaawansowane narzędzia statystyczne i metody analizy przestrzennej do określania złożonych relacji pomiędzy środowiskiem przyrodniczymi i zjawiskami społeczno-ekonomicznymi oraz do badania ich dynamiki
GPT_K3_U06	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę do rozwiązywania i rozstrzygania dylematów związanych z gospodarką przestrzenną, a także proponować w tym zakresie odpowiednie rozwiązania
GPT_K3_U07	Absolwent/ka potrafi wykorzystać oprogramowanie GIS oraz CAD do przygotowania koncepcji i projektów z zakresu gospodarki przestrzennej
GPT_K3_U08	Absolwent/ka potrafi organizować i realizować samodzielne i zespołowo badania naukowe, dotyczące gospodarki przestrzennej oraz planować własne uczenie się i rozwój
GPT_K3_U10	Absolwent/ka potrafi przygotować prace pisemne i wystąpienia ustne, w tym prezentacje multimedialne oraz prowadzić dyskusję dotyczącą zagadnień z zakresu gospodarki przestrzennej
GPT_K3_U11_inz	Absolwent/ka potrafi stosować wyspecjalizowane i typowe techniki i narzędzia wykorzystywane w gospodarce przestrzennej, w tym zastosować je do wykonywania zadań inżynierskich
GPT_K3_U12_inz	Absolwent/ka potrafi przygotować opracowania projektowe, planistyczne i dokumentacyjne z zakresu zagospodarowania przestrzennego miast i obszarów wiejskich
GPT_K3_U13_inz	Absolwent/ka potrafi przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego integrować wiedzę z zakresu nauk społecznych, przyrodniczych i technicznych oraz zastosować podejście systemowe, uwzględniające pozatechniczne aspekty gospodarki przestrzennej
GPT_K3_U14_inz	Absolwent/ka potrafi wykorzystać oprogramowanie GIS oraz CAD do przygotowania koncepcji i projektów z zakresu gospodarki przestrzennej, a także interpretować uzyskane wyniki i formułować wnioski, w tym również o charakterze aplikacyjnym
GPT_K3_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym przedmiot badań, kluczowe pojęcia i zagadnienia z gospodarki przestrzennej oraz jej miejsce w systemie nauk, a także złożone powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi
GPT_K3_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym koncepcje teoretyczne z zakresu: socjologii, demografii, ekonomii i zarządzania, prawa, lokalizacji działalności gospodarczej, rozwoju miast i obszarów wiejskich odnoszących się do gospodarki przestrzennej oraz złożone relacje pomiędzy społeczną i ekonomiczną działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym
GPT_K3_W03	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i prawnych uwarunkowań gospodarki przestrzennej i ich wpływ na procesy rozwoju w różnych skalach przestrzennych
GPT_K3_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu teorie rozwoju regionalnego i lokalnego, a także przestrzenne zróżnicowanie i dynamikę zjawisk społeczno-ekonomicznych i ich konsekwencje
GPT_K3_W06	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność funkcjonowania środowiska przyrodniczego, jego użytkowania i zagrożeń z tym związanych
GPT_K3_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu normy i reguły prawne oraz organizacyjne dotyczące planowania przestrzennego na różnych szczeblach oraz ma szczegółową wiedzę z zakresu funkcjonowania samorządu terytorialnego